

ברפת סער ממתנינים לשותפים

ראובן זלץ

בהשקעה של כ-7 מיליון שקלים נחנך לפני כחודשיים מכון החליבה החדש של רפת סער. אך זה לא כל הסיפור, בקרוב, יצטרף קיבוץ חניתה למיזם בעקבות הסכם לחליבה משותפת וקיבוץ מצובה מתחמם על הקווים. סיוור בגליל המערבי, בחבל ארץ שלמרות חוסר הוודאות בענף, מאמין ברפת הישראלית וקיבוציו משקיעים עשרות מיליונים בשיפור הקיים ובהקמת רפתות חדשות. פרויקט מיוחד •

הגליל המערבי ירוק ופורח בתקופה זו של השנה, חבל ארץ המסמן את הגבול הצפוני שידע תקופות קשות, מלחמות וטילים. עשרות ישובים, חקלאות, יהודים, ערבים, נוצרים ודרוזים, הגליל המערבי הינו ללא ספק ארץ ישראל על הדבש ולעיתים גם על העוקץ. במהלך יום שלם, בקרנו ברפתות, שוחחנו עם רפתנים, חקלאים, אנשי אדמה, שמענו על החששות, חוסר הוודאות, התקווה לעתיד טוב יותר ולממשלה שתבין את הצרכים המיוחדים לאנשי החבל היפה הזה. זה לא מובן מאליו שדווקא בתקופה זו, מחליטים קיבוצים להשקיע ברפת החלב, לצד חששות והחלטות מורכבות, יש את הרצון והאופטימיות שההשקעה ברפת, תניב פירות והצלחה כלכלית. לא מדובר בקיבוצים עשירים, נהפוך הוא, אך ההחלטה לתת צ'אנס לחקלאות בכלל ולרפת החלב בפרט, הינה ללא ספק החלטה אמיצה ומעוררת כבוד.

רפת סער

בקיבוץ סער, הרפת, נכון לעכשיו, מתנהלת כרפת בודדת עם מכסה של 4 מיליון ליטר. לאחרונה חנכו מכון חליבה חדש שנבנה בשיתוף קיבוץ חניתה. יש לציין כי חניתה קבלה מכסת חלב בשנת 2017 וכעת ממתינים בקיבוץ להיתר בניה לרפת ואז החליבה תהיה משותפת במכון החדש של קיבוץ סער. בשלב הבא, קיימת הסתברות גבוהה לשותף שלישי, קיבוץ

מישהו באמת
חושב שאם יורידו
את מחיר המטרה
הצרכנים ייהנו? הרי
מישהו שותה את
הכסף בדרך

השקעה בסככות לחולבות

המדינה שכחה מה זו ציונות. אביגדור

רפת סער כ-300 חולבות 250 עגלות, מרכז מזון עצמאי, 3 חליבות ביום, 9 עובדים במשרה מלאה. חלב מועבר לשטראוס, כשר למהדרין, מכון חליבה חדיש, פרלל 20 עמדות בכל צד, מיכל חלב חדיש של 40 קוב, מרכז מזון עצמאי.

מאווררים חדשים הכל בשיא הטכנולוגיה הקיימת בשוק. ההשקעה במכון החדש עומדת על קצת יותר משבעה מיליון שקלים.

אני מבין כי בעיית כוח האדם הינה הגדולה ביותר?

"כן, בהחלט, זו בעיה ההולכת ומחריפה ואנחנו נשענים המון על עובדי חוץ ולא על כוחות פנימיים, אך הבעיה היא לא רק כאן, אלא ברוב הרפתות הקיבוציות בהן יש רוב לעובדי חוץ, בעצם ניתן לומר כי בכל ענפי החקלאות קיימת בעיית כוח האדם. מדובר גם במשרות ניהול בהן יש מחסור בכוח אדם איכותי. לצערי, העבודה ברפת נחשבת לעבודת כפיים קשה בשעות מטורפות ולא רבים קופצים על המציאה הזו. העולם משתנה, הצעירים לא מגיעים לכאן יותר".

מתאימים את עצמנו לשינויים

רפת סער ניצבת בפני מהפכה אמיתית, לאחר ההשקעה במכון ובניית 2 סככות לחולבות בעשור האחרון, אביגדור ממתיך לשותפיו. אביגדור אופיר, מתגורר במושב רגבה, עבד ברפת

מצובה שזכה אף הוא למכסת חלב בהגרלה של מועצת החלב. בעתיד תיקרא הרפת המשותפת רפת הקורן לפני כמה שנים הוחלט בקיבוץ סער על בניית המכון שזכה לאישור ההנהלה הכלכלית, תהליכי הוצאת ההיתרים ואישורי הבניה לקחו מעל לשנתיים. אביגדור אופיר, רפתן וותיק המנהל את הרפת מספר לנו "בעצם המכון החדש של אפימילק, החליף את המכון הישן מאוד, במקור אמור היה להיות מכון רק לקיבוץ ואז צצה השותפות עם חניטה והמכון הוגדל ל-20 בכל צד, מכון פרלל עם אופציה להגדלה של 4 עמדות בכל צד". על הסיבות לבחירת המכון אומר אביגדור "בזמנו היינו רפת בודדת וכלל לא דובר על שותפות ולכן לא הלכנו על קרוסלה, למרות שגם היום אני לא בטוח שהייתי בוחר בקרוסלה. הפרשי העלות הם עצומים ואין ספק שאיכות החליבה טובה יותר בפרלל מאשר בקרוסלה וגם העובדה שרובוטים אמורים להיכנס לחליבה תוך זמן". המכון, אולי מיותר לציין, מעודכן עם הציוד החדש ביותר שיש לאפימילק כולל משקל ושער הפרדה המפריד לחצר הטיפולים של הרופא. וכמו שנאמר, בעתיד הלא רחוק מדי, ייכנסו רובוטים לעבודה במכון, פיתוח של אפימילק שאמנם עדיין אינו מוצר מדף אך הוא בהחלט בדרך לשם. השקעה במדרכים, סככות חדשות וגבוהות,

מתקן טיהור בעלות של כחצי מיליון שקלים

בריאות העדר?

"להקפיד על בריאות העטין ומניעת דלקות, שהפרות תהיינה בריאות, איתור פרות חולות בזמן, דברים בסיסיים שאם לא נקפיד או נאתר בזמן, הרי שבמקרים רבים זה מאוחר מדי". באשר למתקן טיהור אומר אביגדור "מתקן טיהור של פרוג' קט בר, עובד כבר כחודש, אבל עדיין לא בתפוקה מלאה. ההשקעה של כחצי מיליון שקלים".

הגודל כן קובע

נראה שאביגדור כבר ראה את הכל בשנים הארוכות בהן הוא בענף "על פי ניסיון החיים צריך לקחת הכל בפרופורציות למרות שלא תמיד ניסיון העבר מעיד על העתיד. על פניו נראה שכיום זה משבר רציני יותר מהעבר, אני מניח שמי יהיה גדול וטוב, ישרוד".

איך אתה רואה את עתיד הרפת הישראלית?

"בסוף שנות השבעים היה משבר גדול ונסגרו המון רפתות ולאחר היציאה מהמשבר הוחלט על שיטת המכסות ככה שתמיד היו משברים אך הפעם נראה כי המתווה המדובר עלול להביא למשבר קשה בעיקר לרפתות הפחות טובות. לצערי במתווה הנוכחי, הרפתות המשפחתיות, לפחות רובן, לא תשרודנה. ההסכם הנוכחי המוצע לא עושה איתם חסד לדעתי, הרי מדובר על הגדלת המכסות שלהם עד למיליון ו-200 אלף אך לדעתי אלו מכסות קטנות מדי והם עלולים להגיע ליום שבו יצטרכו לסגור את הרפת ולממן את ההלוואות שלקחו למימון ההגדלה של הרפת. לדעתי הפתרון זה לאחד רפתות משפחתיות אך בהכירי את רוח המושבניקים זה לא נראה רלוונטי, אך זה הפתרון המעשי. כיום ככול שהרפת קטנה יותר היא פחות יעילה, זה המצב. אין ספק שמאוד חבל שזה המצב, אך אי אפשר לברוח מהמציאות הכלכלית שבה אנו חיים".

לסיום, הממשלה מאכזבת אותך?

"זה לא עניין של מאכזבת, המדינה הזאת רק מדברת על ציונות אך לצערי היא שכחה מה זאת ציונות. הייתי לפני כמה שנים באלפים האיטלקיים וראיתי רפתן עם 3 כדים של חלב יורד ושם את הכדים על הכביש לאיסוף. מתברר ששם באיטליה, הממשלה עוזרת להם להתקיים רק בכדי שיאחזו בקרקע, יש כאן חשיבה לא רק דרך החור של השקל וכך מדינה צריכה לפעול לעיתים. כאן לצערי רק מפריעים ומפריעים והכל בשם הפופוליזם, מישהו באמת חושב שאם יורידו את מחיר המטרה הצרכנים ייהנו? הרי מישהו שותה את הכסף בדרך. תראה את שוק הבשר, פתוח לגמרי, המחיר ירד? עצוב מה שעושים לחקלאים בארץ". ▲

הכל עניין של תכנון, וויסות והוצאת פרות מהעדר

המושבת מאז 1981 וב-95' עבר לנהל את הרפת בשומרת "חזרתי לרגבה ב-2001 וניהלתי את הרפת המשותפת המשולשת הראשונה בארץ, רגבה כברי ושומרת, לאחר מכן ב-2006 עברתי לרפת צפון הגולן בפורטל וב-2010 עברתי לסער ומאז אני כאן". על ההשקעות בעשור האחרון אומר אביגדור "לפני המכון, השקענו 2 סככות לחולבות, האחת נבנתה לפני הרפורמה ב-2005 והשנייה לפני כ-4 שנים כך שכל החולבות נמצאות בסככות טובות ובתנאים טובים, כולל מאווררי הליקופטר לכל החולבות". באשר למזון "אנחנו עובדים עם תזונאי של מילובר, 3 האכלות ביום כולל 8-7 קירובים ביום".

התנהלות יום יומית מול המציאות?

"אין לי דילמות כי שום דבר לא תלוי בי, בטח לא בנושאי הרפורמות והשינויים. אך אנחנו צריכים להתאים את עצמנו לשינויים. אין ספק יש יתרון לגודל ולכן גם אנחנו נערכים בהתאם. במקביל יש לנו את ההתמודדות היום יומית לייצר נכון, כי מצד אחד לא לחרוג אך להגיע לייצור כל מסת החלב הכל עניין של תכנון, וויסות והוצאת פרות מהעדר, לומדים תוך כדי תנועה".

הדברים החשובים בניהול רפת?

"הדבר הראשון זה ללא ספק, הקפדה על השגרה וביצוע על פי הוראות מנהל הרפת וכמובן הקפדה על נושא הזנה ובריאות העדר וכמובן פוריות".